

RATIO OF EARLY PAROLE AND SUBSTITUTION OF PUNISHMENTS FOR OTHER Milder ONES: PROBLEMS AND TENDENCIES OF LEGISLATION IMPROVEMENT

Oksana A. Hrytenko,

Odesa State University of Internal Affairs, Ukraine

e-mail: oksanochka.oksi78@ ukr.net

Abstract. The article discusses some problems of parole and substitution of punishments for other milder ones. Attention is focused on modern scientific approaches to the parity of parole and substitution of unserved part of punishments for other milder ones, which is directly reflected in the penal legislation. It was determined that such types of exemption from punishment and its serving as conditional early release and substitution of unserved part of punishment for other milder ones need to be defined, these self-sufficient institutions, in general progressive system of execution and serving the sentence of imprisonment for a certain term, in spreading of their application scope, in bringing the meaning and importance of their relationship and complementing each other in the process of correction of a convicted.

Keywords: execution of punishment, legitimate interests, serving a sentence, correctional process, convicted persons, re-socialization stimulation, encouragement, legal status of a convicted person.

Загальною характерною властивістю сучасних вітчизняних наукових досліджень кримінально-правового напрямку (в широкому розумінні) як таких, що стосуються комплексних аспектів відправлення кримінального правосуддя в Україні, є визнання того, що застосування традиційного карального заходу державного примусу у разі вчинення кримінального правопорушення – покарання не завжди є достатньо ефективним заходом у боротьбі із злочинністю. Про це свідчать невтішні дані щодо кількісних та якісних показників злочинності в Україні.

Важливим є те, що останнім часом поєднуючою ознакою досліджень кримінально-правового, кримінально-процесуального та кримінально-виконавчого напрямку є посилення уваги до стимулюючих властивостей різних кримінально-правових інституцій як таких, що заохочують позитивну посткримінальну поведінку особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, до пошуків шляхів раціонального обмеження сфери та інтенсивності застосування кримінальної репресії та підвищення ефективності кримінального правосуддя, а відповідно прискорення виправлення засуджених, відшкодування завданих збитків, усунення шкоди в більш оптимальні терміни, економії матеріальних ресурсів під час здійснення кримінального судочинства тощо. [4, С. 1; 10, С. 1]

Оптимальному вирішенню усіх цих завдань насамперед сприяють різні види звільнення від відповідальності та покарання. Тож сучасні тенденції наукової розробки концепції принципів та загальних засад звільнення від покарання, вивчення та аналітичного огляду зарубіжного досвіду щодо виявлення певних традиційних особливостей та унікальних видів звільнення від покарання все частіше відтворюються у доведенні соціальної обумовленості та тісної взаємодії різних підсистем видів звільнення від покарання, їхнього особливого значення у створенні та забезпеченні ефективного функціонування системи заходів правового впливу на протиправну поведінку, загалом, стимулюючого, зокрема [3, С. 2, 5].

КК передбачає доволі значний перелік різних видів звільнення від покарання. Звільнення від покарання без його призначення: 1) у зв'язку з втратою особою суспільної небезпеки (ч. 4 ст. 74 КК); 2) у зв'язку з давністю притягнення до кримінальної відповідальності (ч. 5 ст. 74 КК); 3) у зв'язку з хворобою особи (ч. 2 та ч. 3 ст. 84 КК); 4) неповнолітніх із застосуванням примусових заходів виховного характеру (ст. 97 КК). Звільнення від відбування призначеного судом покарання: 1) із випробуванням (ст.ст. 75 та 104 КК); 2) із випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років (ст. 79 КК); 3) у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку (ст.ст. 80 та 106 КК); 4) умовно-дострокове звільнення (ст.ст. 81 та 107 КК); 5) у зв'язку з психічною хворобою (ч. 1 ст. 84 КК); 6) у зв'язку з іншою (не психічною) тяжкою хворобою (ч. 2 ст. 84 КК); 7) вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років (ст. 83 КК); 8) у зв'язку із законом про амністію (ч. 2 ст. 86 КК); 9) у зв'язку з декриміналізацією діяння, за яке особу засуджено (ч. 2 ст. 74 КК); 10) у зв'язку з вимогами другого розділу Прикінцевих та перехідних положень КК (п.п. 1, 6 - 8, 11; ч. 1 п. 14; п.п. 15 - 18). Крім цього КК передбачає випадки заміни покарання більш м'яким: а) невідбутої частини покарання (ст. 82 КК); б) вагітним жінкам і жінкам, які мають дітей віком до трьох років (ч. 4 ст. 83 КК); в) у зв'язку із законом про амністію (ч. 3 ст. 86 КК); г) на підставі акту про помилування (ст. 87 КК), а також пом'якшення покарання: а) на підставі

закону про амністію (ч. 2 ст. 86 КК); б) якщо призначена засудженому міра покарання перевищує санкцію нового закону (ч. 3 ст. 74 КК) тощо [9, С. 28-34].

Отже за наявності визначених у КК підстав особа, винна у вчиненні злочину, може бути звільнена від призначення покарання взагалі. Після визначення судом у вирокі обсягу кримінальної відповідальності, виду та терміну покарання, винна особа може бути звільнена від відбування призначеного покарання (як умовно, так і остаточно), якщо існують для цього підстави. Насамкінець, засуджена особа (за наявності різних підстав) може бути звільненою вже під час відбування покарання. Узагальнений підхід до положень, які містяться у Розділі XII Загальної частини (ст.ст. 74-87 КК), а отже до кримінально-правових норм, які регулюють сферу застосування усіх вище зазначених видів звільнення від покарання, доводить, що під звільненням від покарання та його відбування слід розуміти передбачені в КК випадки незастосування судом до винної особи покарання або припинення подальшого його відбування. Звільнення від покарання можливе лише в тих випадках, коли його мета може бути досягнута без реального відбування покарання (в цілому чи його частини) або коли її досягнення надалі стає неможливим і безцільним (важка хвороба засудженого) чи недоцільним (давність виконання обвинувального вироку).

Особливе значення мають різні види звільнення особи, яка реально відбуває призначене судом покарання, вже на стадії його виконання (відбування). Що справедливо надало науковцям підстави визначитися із цими видами як видами звільнення від подальшого відбування покарання. Ця підсистема видів звільнення від подальшого відбування покарання у виді позбавлення волі має специфічне наповнення у порівнянні із іншими підсистемами звільнення від покарання, оскільки стосується осіб, які мають більш сталу антисоціальну настанову, потребують тривалого комплексного карально-виховного впливу, передбачають цілеспрямоване поетапне застосування цілою системою державних органів спеціального інструментарію (механізму) реалізації виправного процесу під час виконання та відбування даного виду покарання. Ефективність функціонування системи заходів правового впливу на протиправну поведінку, не в останню чергу залежить від стимулюючого змістовного та сутнісного наповнення цих видів звільнення, а отже від чіткості та повноти законодавчих визначень, кримінально-виконавчого характеру, зокрема.

Метою статті є визначення деяких проблем у розмежувальні ознак умовно-дострокового звільнення та заміною покарання на інше більш м'яке в прогресивній системі виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі на певний строк.

Проблема звільнення від покарання та його відбування справедливо визнається однією із найбільш складних у теорії сучасного кримінального права. В цій проблемі віддзеркалюються багато чисельні виклики сьогодення, пов'язані із забезпеченням прав та свобод людини та громадянина в будь-якій сфері життєдіяльності, а отже і сфері кримінального правосуддя. Визнаючи в цілому той факт, що інститут звільнення від покарання та його відбування є загалом прогресивним кримінально-правовим явищем, спроможним бути ефективним та корисним, тим не менш вчені визнають необхідність подальшого суттєвого реформування кримінального законодавства, що має зробити правові норми більш конкретними, чіткими, а отже зрозумілими [12, С.1, 11]. Проте за умов інтенсивного реформування кримінально-виконавчого законодавства на порядок денний постає питання суттєвого переосмислення не лише суто кримінально-правових доктринальних положень щодо змісту та сутності різних видів звільнення від покарання, його пом'якшення, але й їхнього місця та значення в загальному процесі виконання та відбування покарання, ступеню їхнього впливу на дієвість виконавчої системи щодо досягнення мети покарання.

Одні вчені складність правової природи міждисциплінарного інституту, передбаченого ст. 82 КК, пов'язують із ускладненням процесуальних аспектів виконання умов цієї норми: звільнення від відбування одного покарання та призначення нового виду покарання [2]. Той факт, що засудженій особі одне покарання замінюється на інше, розцінюється окремими вченими як доказ того, що цей інститут взагалі не належить до видів звільнення від покарання [14, С. 407].

Проте в більшості випадків, як за чинності попереднього законодавства, так і сучасного кримінального законодавства, вчені намагалися підійти до вирішення цієї проблеми з позицій індивідуалізації виконання призначеного покарання у виді позбавлення волі. Так в спеціальних дослідженнях пострадянського періоду, присвячених безпосередньо проблемам заміни покарання в процесі його виконання, цей міждисциплінарний інститут переважно розглядався у взаємозв'язку із індивідуалізацією виконання покарання, призначеного судом. Пропонувалося розглядати заміну покарання як індивідуалізацію покарання на стадії виконання вироку суду шляхом виходу за його межі [13, С.29-31].

В сучасній науковій доктрині дещо інший підхід у співвідношенні принципу індивідуалізації виконання покарання та заміни покарання на інше більш м'яке. На думку О.М. Кревсуна цей інститут виступає «кримінально-правовим заходом індивідуалізації умовно-дострокового звільнення від відбування

покарання або різновидом заохочувальних норм...одним із завершальних інститутів у процесі реалізації прогресивної системи виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк[8, С. 9].

З такою правовою характеристикою співвідношення інститутів, передбачених ст. 81 та ст. 82 КК, ми не погоджуємося. Буквальне тлумачення словосполучення «захід індивідуалізації умовно-дострокового звільнення» дозволяє розглядати заміну покарання як підвид умовно-дострокового звільнення. Проте це два самостійні, самодостатні види скорочення терміну реального перебування засудженої особи в місцях позбавлення волі, які застосовуються за різних формальних та матеріальних підстав, на різних етапах відбування покарання. Принцип індивідуалізації спрацьовує в тому випадку, коли у особи існують підстави для застосування як ст. 81 КК, так і ст. 82 КК. Якщо орієнтуватися на етимологічну та семантичну характеристику категорії «індивідуалізація» маємо зазначити, що залежно від індивідуальних властивостей особи, в даному випадку суд може застосувати або ж заміну призначеного судом покарання на інше більш м'яке, або ж умовно-дострокове звільнення. Інститут, передбачений ст. 82 КК – самодостатній, більш нижчий етап стимулювання до виправлення та заміни суворих режимних вимог ізоляції на більш пільговий правовий статус іншого альтернативного покарання з подальшою перспективою умовно-дострокового звільнення.

Підхід в оцінці зміни невідбутої частини покарання на інше покарання більш м'яке залежить від тих критеріїв, які обираються у якості основних при визначенні його сутності та значення. Виходячи із предмету нашого дослідження, маємо всі підстави віднести цей міждисциплінарний інститут до стимулюючих видів звільнення від конкретного виду покарання, яким є позбавлення волі на певний строк. І хоча заміна покарання більш м'яким як різновид звільнення від відбування покарання у виді позбавлення волі, передбачений вітчизняним законодавством, не відома більшості європейських держав, - маємо погодитися із тим, що це один із альтернативних варіантів корегування державою обсягом примусового впливу на особу під час реалізації найсуворішого покарання [11, С. 223].

Про чинні проблеми розмежування між розглядуваними інститутами свідчить і правозастосовна судова практика. Вчені відмічають типовість ситуації, коли суди безпідставно відмовляють у достроковому звільненні від відбування покарання на підставі врахування тяжкості вчиненого злочину, стягнень, що погашені, невідшкодування завданої злочином шкоди засудженим, який не мав заробітку тощо. Звертається увага на те, що суди у своїй ухвалі щодо застосування заміни покарання практично щодо кожного четвертого засудженого лише зазначають той факт, що засуджений став на шлях виправлення, що підтверджується його сумлінною поведінкою та ставленням до праці. Проте суд не пояснює те, в чому саме полягає сумлінна поведінка. Найчастіше підставою для такого висновку (у 61, 2 %) є те, що засуджений має заохочення [3, С. 19, 21].

Що закономірно посилює актуальність більш поглибленого дослідження проблеми співвідношення розглядуваних інститутів, пошуків вирішення доволі складного питання – визначення законодавчих засобів підтвердження їхнього взаємозв'язку та доповнення у загальному процесі виправлення засудженої особи, формування нового погляду на оцінку чинних підстав застосування як умовно-дострокового звільнення, так і заміни покарання на інше більш м'яке покарання з метою з'ясування доцільних напрямків подальшого удосконалення законодавства, в загальні, кримінально-виконавчого, зокрема. Основою має стати аналіз відповідних чинних правових положень. Проте розглядати ці положення доцільно не в той послідовності, в якій вони визначені у кримінальному законодавстві, а відповідно до того місця та значення, які вони відіграють у загальній системі здійснення виправного впливу на засуджену особу, за умови дотримання поетапної підготовки особи до її звільнення із установи закритого типу по виконанню покарання у виді позбавлення волі.

В доктрині кримінального та кримінально-виконавчого права тривають дискусії щодо доцільних показників, які мають довести істинність виправлення особи, яка сподівається на умовно-дострокове звільнення та заміну покарання. Ця дискусія стосується значної кількості проблемних аспектів, зокрема: розуміння сумлінності поведінки та ставлення до праці; співвідношення таких показників як поведінка, праця, навчання, участь у виховних заходах, у самодіяльних організаціях, відшкодування збитків, ставлення до потерпілого, підтримання зв'язку із зовнішнім світом з точки зору значення та впливу на остаточне рішення адміністрації установи та суду; критеріїв, які б дозволили оцінити психологічні та моральні зміни у свідомості засудженого; співвідношення статистичних даних щодо наявності у засудженого заохочень та стягнень та суб'єктивної оцінки зміни його ціннісних орієнтацій та настанов тощо. Суперечливість та складність оцінки поведінки засудженого підтверджується тим, що вже загальновизнаним є те, що як формальна відсутність стягнень у засудженого не обов'язково підтверджує реальність його виправлення, так і наявність окремих стягнень (якщо враховувати ступінь негативного впливу ізоляції на особистість засудженого), - не може свідчити про антисоціальну настанову цієї особи.

З одного боку, лунають пропозиції значно поширити межі суб'єктивної оцінки підстав для застосування умовно-дострокового звільнення (Є.О. Письменський). Доводиться, що дані про поведінку та

ставлення до праці мають оцінюватися у сукупності із багатьма іншими даними, які підтверджують про втрату, або ж суттєве зниження суспільної небезпечності особи: спосіб життя до вчинення злочину; попередня злочинна діяльність; характер та ступінь суспільної небезпеки вчиненого злочину; ставлення винного до вчиненого злочину: прагнення відшкодувати завдані злочином збитки; психологічні якості; наявність родичів; умови, в які особа може потрапити після звільнення; обіцянка жити в правомірний спосіб; реальна можливість працевлаштуватися; згода (клопотання, порука) трудових колективів, громадських організацій, окремих громадян контролювати поведінку звільненого [11, С.182, 185, 196; 12, С. 15, 24]. Ці дані пропонується розглядати як додаткові критерії доведення виправлення.

Як на нашу думку, більшість із зазначених даних вже враховані судом під час визначення виду та терміну покарання. Навряд чи доцільним є їхня оцінка як рівнозначних щодо кримінально-виконавчої характеристики. А саме щодо поведінки під час відбування покарання. Щодо реальної можливості працевлаштуватися, наявності згоди (клопотання, поруки) трудових колективів, громадських організацій, окремих громадян контролювати поведінку звільненого, - слід зазначити, що їхня відсутність не може бути підставою для відмови у застосуванні умовно-дострокового звільнення. Історія вже знає такий підхід, коли достроково звільнитися могла лише особа, яка мала підтвердження щодо свого працевлаштування після звільнення. Це питання має стати суттєвою складовою процесу підготовки засудженої особи до дострокового звільнення з перших етапів перебування у в'язниці.

З іншого боку, обґрунтовується доцільність більш вузьких підходів щодо кількісних та характерних ознак предмету оцінювання. В.Я. Конопельський пропонує сумлінність поведінки розглядати як стан, коли засуджена особа свідомо дотримується режиму відбування покарання, виконує законні вимоги адміністрації. Отже основним показником (а отже критерієм оцінки поведінки) є стан дотримання засудженим порядку та умов відбування покарання, виконання ним своїх обов'язків. Інші показники мають другорядне значення, а отже не повинні суттєво впливати на вирішення питання щодо можливостей умовно-дострокового звільнення [7, С. 169-170]. До речі, відсутність дисциплінарних стягнень за порушення режиму відбування покарання та трудової дисципліни, сумлінне ставлення до обов'язків, покладених на засудженого, або ж просто виконання засудженим правил відбування покарання, - все частіше розглядається російськими вченими як достатня підстава для застосування умовно-дострокового звільнення [1; 5]. На тлі такого різного розуміння сумлінної поведінки та ставлення до праці, все чіткіше стали виявлятися намагання взагалі невілювати різницю в підставах застосування розглядуваних інститутів. Прикладами такого підходу, на наш погляд, є намагання переглянути основи в частині визначення матеріальних та формальних підставчих інститутів, пропозиції по новому поглянути на виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі як на складний та довготривалий процес, протягом якого далеко не завжди досягається мета виправлення.

Зокрема, на особливу увагу заслуговує наукова позиція Є.О. Письменського, відповідно до якої недосконалість законодавчого формулювання щодо визначення матеріальних підстав, зокрема умовно-дострокового звільнення, справедливо вбачається у тому, що може йтися не про остаточне виправлення засудженого, а лише створення умов (можливостей) для завершення процесу виправлення поза режимом відбування покарання. Тож доводиться можливість підходу до виправлення в умовах ізоляції як до початку формування у засудженого стійкої правослужняної поведінки, в основу якої має бути покладено результативність психолого-педагогічного процесу, спрямованого на зміну в засуджених ціннісних орієнтацій, психологічних та моральних якостей. [11, С.182, 185].

Такий підхід відкриває нові можливості в оцінці підстав, які формулюються у ст. ст. 81 та 82 КК. Так однією із тенденцій в дослідженні матеріальних підстав застосування умовно-дострокового звільнення є доведення необхідності поширення сфери застосування цього інституту за рахунок зниження вимог до ступеню виправлення. Так Д.В. Козначеева доводить доцільність застосування умовно-дострокового звільнення і до осіб, які твердо встали на шлях виправлення. На думку автора такий підхід сприятиме подальшій гуманізації кримінального покарання та досягненню поставлених перед покаранням цілей. Орієнтиром для визначення ступеня виправлення є сумлінна поведінка та сумлінне ставлення до праці [6, С. 4, 9-10, 13]. Проте маємо погодитися із тим, що у такий спосіб проблема розмежування матеріальних підстав у застосуванні ст. 81 КК та ст. 82 КК не буде вирішеною [11, С. 236]. Вона навіть ще більше ускладниться.

Підсумовуючи зазначене слід підкреслити наступне. Зазначене засвідчує той факт, що пошуки розмежувальних ознак між умовно-достроковим звільненням та заміною одного покарання на інше більш м'яке покарання триватимуть і в подальшому, оскільки тенденції у підходах до їх дослідження коливаються від відокремлення до невілювання якісних ознак, які властиві цим інститутам. Проте вихід вбачається в іншому – у визначенні місця цих самодостатніх інститутів у загальній прогресивній системі виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі на певний строк, у поширенні сфери їхнього застосування, у доведенні значення та важливості їхнього взаємозв'язку та доповнення один одного у процесі виправлення засудженої особи.

References:

1. Badamshyn Y.D. Uslovno-dosrochnoe osvobozhdenye ot otbyvaniya nakazaniya v zakonodatelstve Rossyy: avtoreferat dys. kand. yuryd. nauk za spets. - 12.00.08. «Uголовное право y kryminolohiya, uголовно-yspolnytelnoe pravo». Ufa, 2005. 19 p.
2. Herasymenko V.P. Zamina pokarannia bilsh miakym pry yoho vidbuvanni za kryminalnym pravom Ukrainy [Elektronnyi resurs]: avtoref. dys.. na zdobuttia nauk. stup. kand.. yuryd. nauk: spets. 12.00.08. «Kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo». V.P. Herasymenko. Kh., 2007. 20 p. URL: // www.nbuv.gov.ua/ard/2007/07_gvpkpu.zip
3. Horokh O.P. Zvinnennia vid pokarannia ta yoho vidbuvannia za kryminalnym pravom Ukrainy: avtoref. dys.. na zdobuttia nauk. stup. d-ra. yuryd. nauk: spets. 12.00.08 «Kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo». O.P. Horokh. K.: NANU Inst-t derzhavy i prava imeni V.M. Koretskoho, 2019. 40 p.
4. Humeniuk V.V. Pravova pryroda ta vydy zvinnennia vid kryminalnoi vidpovidalnosti v nautsi ta zakonodavstvi: avtoref. dys.. na zdobuttia nauk. stup. kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.08 «Kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo». V.V. Humeniuk. Odesa: MHU, 2013. 16 p.
5. Danelian S.V. Osvobozhdenye ot otbyvaniya nakazaniya v uголовnom zakonodatelstve Rossiyskoi Federatsyy (teoretycheskiye, zakonodatelnye y pravoprymenitelnye aspekty): avtoreferat dys. kand. yuryd. nauk za spets. 12.00.08. «Uголовное право y kryminolohiya, uголовно-yspolnytelnoe pravo». Makhachkala, 2006. 20 p.
6. Koznacheieva D.V. Umovno-dostrokovye zvinnennia vid vidbuvannia pokarannia: avtoref. dys.. na zdobuttia nauk. stup. kand.. yuryd. nauk: spets. 12.00.08 «Kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo». D.V. Koznacheieva. Kh., 2011. 20 p.
7. Konopelskyi V.Ia. Stupin vypravlennia zasudzhennykh do pozbavleniia voli: okremi aspekty zakonodavchoho vyznachennia. Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav. 2011. № 1 (2). P. 169-170.
8. Krevsun O.M. Prohresyvna systema vykonannia pokarannia u vydi pozbavleniia voli na pevnyi strok u vypravnykh koloniiakh: avtoref. dys.. na zdobuttia nauk. stup. kand.. yuryd. nauk: 12.00.08. Kharkiv: KhNUVS, 2016. 20 p.
9. Kryminalnyi kodeks Ukrainy: chynne zakonodavstvo zi zminamy ta dopovn. na 12 serpnia 2019 r.: Ofits. tekst. K.: Alerta, 2019. 214 p.
10. Marchenko O.A. Protsesualnyi poriadok zvinnennia vid kryminalnoi vidpovidalnosti: avtoref. dys.. na zdobuttia nauk. stup. kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.09 «Kryminalnyi protses ta kryminalistyka; sudova ekspertyza; operativno-rozshukova diialnist». O.A. Marchenko. Odesa: ODUVS, 2018. 22 p.
11. Pysmenskyi Ye.O. Zvinnennia vid pokarannia ta yoho vidbuvannia: problemy kryminalnoho zakonodavstva ta praktyky yoho zastosuvannia: monohrafiia: pered. d-ra yuryd. nauk, dots. M.I. Khavraniuka; [nauk. red.. d-r yuryd. nauk, prof.. O.O. Dudorov]. Luhansk: TOV «Virtualna realnist», 2011. 388 p.
12. Pysmenskyi Ye.O. Teoretyko-prykładni problemy zvinnennia vid pokarannia ta yoho vidbuvannia za kryminalnym pravom Ukrainy: avtoref. dys.. na zdobuttia nauk. stup. d-ra. yuryd. nauk: spets. 12.00.08 «Kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo». Ye.O. Pysmenskyi. K.: KNU im. Tarasa Shevchenka. 39 p.
13. Tarkhanov Y.A. Zamena nakazaniya po sovetskomu uголовnomu pravu: monohrafiia. Kazan: Yzd-vo Kazanskoho unyversyteta, 1982. 103 p.
14. Fris P.L. Kryminalne pravo Ukrainy. Zahalna chastyna: pidruchnyk dlia studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv. 2-he vydannia dopovn. i pererobl. P.L. Fris. K.: Atika, 2009. 512 p.

Соотношение условно-досрочного освобождения и замена наказания на другие более мягкие: проблемы и тенденции совершенствования законодательства

Гритенко Оксана Анатольевна, e-mail: oksanochka.oksi78@ukr.net
Одесский государственный университет внутренних дел, г. Одесса, Украина

Аннотация: В статье рассматриваются некоторые проблемы условно-досрочного освобождения и замена наказания на другие более мягкие. Внимание сосредоточено на современных научных подходах соотношения условно-досрочного освобождения и замены неотбытой части наказания другими более мягкими, что непосредственно находит свое отображение в уголовно-исполнительном законодательстве. Определено, что такие виды освобождения от наказания и его отбывания, как условно-досрочное освобождение и замена неотбытой части наказания другими более мягкими нуждаются в определении, этих самодостаточных институтов, в общей прогрессивной системе исполнения и отбывания наказания в виде лишения свободы на определенный срок, в распространении сферы их применения, в доведении значения и важности их взаимосвязи и дополнение друг друга в процессе исправления осужденного.

Ключевые слова: исполнения наказания, законные интересы, отбывание наказания, исправительный процесс, осужденные лица, ресоциализация стимулирование, поощрение, правовой статус осужденного.